

Kuntalaisaloite: Koulun aamupala

Sivistyslautakunta 16.12.2025 § 100
135/00.02.16/2025

Kuntalaisaloite.fi-palveluun on 14.5.2025 jätetty kuntalaisaloite, joka on julkaistu 16.5.2025. Aloitteessa esitetään, että Tohmajärven lukion opiskelijoille ja mahdollisesti myös yläkoulun oppilaille järjestettäisiin mahdollisuus maksuttomaan aamupalaan koululla. Aloitteen perustelujen mukaan kaikilla oppilailla ei ole mahdollisuutta syödä aamupalaa kotona, mikä vaikuttaa jaksamiseen, keskittymiseen ja oppimistuloksiin. Lisäksi aamupalalla katsotaan olevan yhteisöllisyyttä vahvistava vaikutus. Aloitteessa todetaan, että koululla on aiemmin ollut aamupalatarjoilu, mutta se on sittemmin lopetettu, ja toivotaan sen palauttamista käyttöön.

Tohmajärven kunnan oppilaitokset vastaavat THL:n kouluterveyskyselyyn säännöllisesti. Kysely järjestetään joka toinen vuosi. Seuraava tiedonkeruu järjestetään keväällä 2027, ja sen tulokset ovat tarkasteltavissa syksyllä 2027. Alla olevassa taulukossa kolmen viimeisimmän tiedonkeruun vastaukset indikaattoriin "Syö aamupalaa joka arkiamu", vastaajajoukkona lukion 1-2. vuoden opiskelijat.

Syö aamupalaa joka arkiamu, Lukio, % (vastanneet)				
Alue	sukupuoli	2021	2023	2025
Tohmajärven lukio	Pojat			
	Tytöt			
	Yhteensä	36 (22)	53 (32)	52 (25)
Tohmajärvi	Pojat			
	Tytöt			
	Yhteensä		53 (32)	
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	Pojat	69 (435)	67 (417)	65 (435)
	Tytöt	67 (695)	62 (674)	58 (568)
	Yhteensä	68 (1133)	64 (1092)	61 (1005)
Koko maa	Pojat	68 (18954)	66 (18346)	62 (19212)
	Tytöt	63 (28078)	61 (26091)	58 (27503)
	Yhteensä	65 (47103)	63 (44495)	60 (46771)

Indikaattori perustuu kysymykseen: "Kuinka usein syöt seuraavia aterioita kouluviikon/opiskeluviikon aikana?". Kysymyksen osio: Aamupala. Vastausvaihtoehdot: 1) Viitenä päivänä, 2) 3–4 päivänä, 3) 1–2 päivänä, 4) En kertaakaan. Tarkastelussa ovat vastaajat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1. (Selkokielisessä lomakkeessa (-2023) kysymys ja vastausvaihtoehdot ovat: "Syötkö aamupalan jokaisena koulupäivänä?", 1) Kyllä, 2) En. Tarkastelussa ovat vastaajat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1.)

Kuntalaisaloitteen lisäksi aamupala on nostettu esiin lukion opiskelijakunnassa. Tohmajärven lukion opiskelijat ovat jättäneet adressin, jossa he esittävät toiveen lukiolle aiemmin tarjotun aamupalapalvelun palauttamisesta. Opiskelijoiden mukaan aamupala oli suosittu ja siihen osallistui valtaosa lukiolaisista. Adressissa korostetaan erityisesti pitkän koulumatkan kulkevien opiskelijoiden tarvetta, koska heidän ateriovälinänsä voi venyä useisiin tunteihin. Lisäksi osa opiskelijoista asuu omillaan, jolloin koulun tarjoama aamupala nähtäisiin tärkeänä tukena. Opiskelijoiden mukaan aamupalan poistaminen on heikentänyt jaksamista sekä keskittymis- ja opiskelukykyä. Aamupalan koetaan tukeneen hyvinvointia ja parantaneen opiskelupäivän sujuvuutta. Adressissa toivotaan, että kunta harkitsisi aamupalatarjoilun palauttamista osana lukion elinvoimaisuuden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin edistämistä.

Kiitämme kuntalaisaloitteen jättäjää ja Tohmajärven lukion opiskelijoita ja oppilaskunnan hallitusta aktiivisuudesta ja tärkeästä vaikuttamisesta. On ilahduttavaa, että opiskelijat tuovat esiin hyvinvointiin ja opiskelujaksamiseen liittyviä näkökulmia, jotka ovat merkittäviä lukion arjen ja oppimistulosten kannalta.

Tohmajärven kunnassa on tarjottu lukiolaisten aamupalaa aikavälillä marraskuu 2021- joulukuu 2024. Aamupalan järjestämistä on arvioitu edellisen kerran marraskuussa 2024 talousarviovalmistelun yhteydessä.

Tohmajärven kunta seuraa lukiolaisten hyvinvointia säännöllisesti ja ottaa mielellään toiveita hyvinvointiin ja jaksamiseen liittyen jatkossakin. Kunta suhtautuu asiaan myönteisesti ja arvostaa opiskelijoiden huolta hyvinvoinnistaan. Aloitteen ja opiskelijakunnan hallituksen adressin johdosta selvitämme aamupalatarjoilun palauttamisen mahdollisuudet lukuvuodelle 2026–2027 sekä siitä aiheutuvat kustannukset ja tarvittavat käytännön järjestelyt. Näin voimme arvioida palvelun järjestämistä osana lukiokoulutuksen kokonaisuutta opiskelijoiden tarpeet huomioon ottaen.

Asian valmistelija

sivistys- ja hyvinvointijohtaja Seija Rosti p. 040 1054154 seija.rosti@tohmajarvi.fi

Esittelijä

sivistys- ja hyvinvointijohtaja Rosti Seija

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta kiittää aloitteen tekijää ja opiskelijakunnan hallitusta asian huomioimisesta.

Sivistyslautakunta päättää merkitä asian tiedoksi ja antaa asian valmisteltavaksi sivistysjohtajalle, lukion rehtorille ja apulaisrehtorille.

Päätös

Hyväksyttiin.
